خراسان روزنامه صبح ایران
دوشنبه ۱۹ تیرماه ۱۳۹۶ . ۱۵ شوال ۱۴۳۸ . شماره ۱۹۵۷۹

فقدان جناب آقای حاج سیدرضا نیری شخصیت مومن وانقلابی، یار وفادار امام بزرگوار و رهبری معظم انقلاب و انسان متواضع و با اخلاق بدون شک همه دوستداران، متدینین، امدادگران و مددجویان عزیز در سراسر کشور را داغدار و عزادار ساخت. خدمات صادقانه و عاشقانه به محرومین و نیازمندان در طول عمر پر برکت ایشان بی تردید ره توشه بسیار ارزشمندی برای آخرت آن بزرگوار خواهد بود.

همه امدادگران و مددجویان عزیز کمیته امداد داغدار شدند

به بهانه هفتمین روز هجرت

مروری بر کارنامه درخشان مردی که قلبش برای محرومان می تپید

نیکوکار ماندگار

دانش پور
info@khorasannews.com

تصویرگر: مصطفی شفیعی

در هر حوزه ای که ردپایی از خدمت رسانی باشد، می توان اثری از نام سیدرضا نیری پیدا کرد. کسی که تاریخ زندگی اش در سال های قبل و بعد از انقلاب، پر است از ماجراهای تلخ و شیرین. بسیاری از حوادث دوران انقلاب و روزهای پیروزی با نام این مرد پیوند خورده است. شاید بیشترین خاطرات مردم ایران از این مرد بزرگ، به زمانی برمی گردد که نام او باعث اعتبار نهادی شده بود که وظیفه اصلی اش خدمت رسانی به محرومان بود. نهادی که نه تنها به همت نیری شکل گرفت بلکه با توان و بزرگی او رونق یافت آن قدر که حتی پس از گذشت سال ها دوری او از کمیته امداد، همچنان این نهاد پر برکت به نام او شناخته می شود. حاج سید رضا نیری، نامی آشنا در تاریخ مبارزات انقلابی به ویژه قیام پانزده خرداد مردم ورامین است. پس از انقلاب اسلامی او به همراه عده ای از یاران دیرین امام مانند حاج حبیب ا... عسگر اولادی و حاج ابوالفضل حیدری کمیته امداد را تاسیس کردند.

■ **نیری از تولد تا ازدواج**

سیدرضا نیری در ۸ آبان ۱۳۰۴ در روستای مرانک از توابع شهرستان دماوند در خانواده ای مذهبی متولد شد. پدرش آقا سید مهدی که در همان روستا کشاورزی می کرد، از افرادی بود که همواره در کارهای خیر و عام‌المنفعه پیشقدم بود. به عنوان مثال در ساخت مسجد و غسالخانه آن روستا اقدامات فراوانی انجام داد. سیدرضا از همان ۷ سالگی تحصیلات ابتدایی خود را آغاز کرد و سپس برای ادامه تحصیل راهی ورامین و سپس تهران شد. وی در این باره می گوید: «من طبق معمول آن زمان از سن ۷ سالگی شروع به تحصیل کردم و ۴ سال از دوره ابتدایی را در مرانک خواندم. از آنجایی که والدینم مشتاق به ادامه تحصیل من بودند و چون در روستای خودمان فقط تا پایان کلاس چهارم به بچه ها درس می دادند، تصمیم گرفتند مرا به پیشوای ورامین پیش یکی از اقوام و بستگانمان بفرستند. در پیشوا من سال های پنجم و ششم را خواندم. پس از اتمام سال ششم به همراه خانواده برای ادامه تحصیل در سال ۳۱ یا ۳۲ به تهران عزیمت کردیم و پایین تر از چهارراه مولوی ساکن شدیم». وی پس از دریافت مدرک دیپلم در سن ۲۱ سالگی تشکیل خانواده داد و با خانواده ای متدین و شریف که مالک محل سکونتش نیز بودند، آشنا شد و همسرش را از این خانواده انتخاب کرد و برای اداره زندگی و امرار معاش، شغل کاسبی و دادوستد در بازار چای فروش‌ها را برگزید.

■ **آشنایی با امام خمینی(ره)**

پس از رحلت پیشنماز مسجد امین‌الدوله، یعنی شیخ حسین زاهد، آیت ا... بروجردی، مرجع وقت، یک روحانی دیگر به نام شیخ عبدالکریم حق‌شناس را که از شاگردان امام خمینی بود و در محضر ایشان درس حکمت و فلسفه را آموخته بود به آن مسجد اعزام کرد که سیدرضا نیری از طریق وی با امام آشنا شد. نیری در کتاب خاطرات خود درباره نحوه آشنایی اش با امام خمینی می گوید: «شیخ عبدالکریم حق‌شناس برای رفع اشکالات درسی خود، همواره خدمت امام می‌رسید. آن زمان تقریبا سال های ۴۰ و ۴۱ بود که حضرت امام راتحت عنوان حاج آقا روح‌ا... می‌شناختند. در این ایام چون من در مسجد حضوری فعال و مستمر داشتم و جزو خادمان و کارگزاران مسجد هم بودم، آقای حق‌شناس برای من احترام خاصی قائل بود و اغلب اوقات که به قم می‌رفت من هم همراه ایشان می‌رفتم و این توفیق نصیب من شده بود که ماهانه خدمت حضرت آیت ا... بروجردی می رسیدم. توفیق مضاعف دیگری که نصیب من شد این بود که قبل از نهضت، با حضرت امام آشنا شدم. وقتی آقای حق‌شناس برای رفع اشکالات درسی خدمت امام می‌رفت من هم آنجا ایشان را زیارت می کردم و حداقل ماهی یک‌بار این اتفاق شیرین می افتاد. در یکی از سفرهایمان به قم، مرحوم پدرم نیز همراه ما آمده بود. این مسئله هرگز از یادم نمی‌رود که پدرم بعد از ملاقات با امام به آقای حق‌شناس گفت: من در ناصیه ایشان زعامت و رهبری می‌بینم.

■ **فعالیت های برجسته**

برخی از فعالیت های برجسته و عمده ایشان در این دوره عبارتند از: حمایت مادی از اعتصابیون صنعت نفت و سایر اعتصابیون به همراهی جمعی از مبارزان و خیران، مشارکت فعال در ترویج، تکثیر و پخش پیام ها و اعلامیه های حضرت امام، ایفای نقش کلیدی در برپایی نماز باشکوه عید سعید فطر در قیطریه به امامت حضرت آیت ا... شهید دکتر مفتح که در این باره در معرض خطر دستگیری توسط ساواک نیز قرار گرفت، لیکن پس از ناکامی در دستگیری وی، دختر ایشان که در آن موقع ۱۶ ساله بود برای مدتی بازداشت شد، شرکت فعال در وقایع ۱۷ شهریور سال ۱۳۵۷ به اتفاق تمامی اعضای خانواده که بعدها به جمعه سیاه مشهور شد.

۲۷ سال خدمت در کمیته امداد امام خمینی (ره)

با پیروزی شکوهمند انقلاب اسلامی و آغاز فعالیت دوباره بخش‌های اداری، اقتصادی و فرهنگی کشور، لزوم حمایت از نیازمندان در صدر برنامه‌های نظام قرار گرفت و دقیقاً ۲۲ روز پس از پیروزی انقلاب اسلامی و به‌عنوان دومین نهاد انقلابی در تاریخ ۱۴ اسفند ماه ۱۳۵۷، کمیته امداد امام، با صدور حکم تاریخی حضرت امام خمینی (ره) برای مدت نامحدود، به‌منظور تحقق اهداف عالیه نظام جمهوری اسلامی ایران و ولایت فقیه در حمایت و امداد محرومان و مستضعفان و خود کفا کردن آنان، تأسیس شد. طی ۲۷ سال سیدرضا نیری عهده دار مدیریت این مجموعه بود. سمتی خطیر و تعیین کننده. او با مدیریتی تحسین برانگیز و همگام با شورای مرکزی کمیته امداد، موفق شد برای تحقق اهداف اسلام و منویات حضرت امام خمینی(ره) و مقام معظم رهبری در زمینه فقرزدایی و رفع فقر و محرومیت از جامعه اسلامی، خالصانه و صادقانه گام هایی مؤثر و اساسی بردارد، به گونه ای که در سایه این تلاش‌ها و زحمات، اکنون کمیته امداد با تحت پوشش داشتن بیش از چند میلیون نفر از محرومان و نیازمندان جامعه، در بیش از ۳۵ زمینه مختلف خدمات رسانی، چتر حمایتی وسیعی را بر سر محرومان گسترده و به عنوان بزرگ‌ترین نهاد حمایتی کشور، ارائه خدمت می کند. به‌نحوی که به اقرار همگان، در سطح جهانی نیز چنین سازمان و تشکیلاتی با این گستردگی و حجم و تنوع خدمات رسانی، کم نظیر عنوان شده است. سیدرضا نیری در کتاب خاطرات خود درباره زمینه‌های تاسیس کمیته امداد می گوید: «سابقه فعالیت‌ها و خدمات امدادی من به دهه ۴۰ برمی گردد. زمانی که حضرت امام نهضت را شروع کرده بودند مصرانه توصیه می کردند به افراد مستمند و گرفتار رسیدگی کنید. پس از ۱۵ خرداد گروه امدادی متشکل از من، عسگر اولادی، حاجی حیدری و با سرپرستی و راهنمایی حضرات مطهری، بهشتی و هاشمی رفسنجانی فعالیت خود را شروع کردیم.» بدین ترتیب این مجموعه با جمع‌آوری کمک‌های مردمی کار خود را شروع کرد. علاوه بر آن، منبع دیگر، وجوه شرعی بود که حضرت امام اجازه استفاده از آن را برای کمک‌رسانی به مستضعفان به آیات خامنه‌ای، مطهری و دیگران داده بودند. بر اساس آنچه نیری می گوید، این گروه موظف بودند با استفاده از این منابع به خانواده زندانی‌ها و شهدای ۱۵ خرداد کمک کنند. این روند همچنان تا پیروزی انقلاب اسلامی در بهمن ۵۷ ادامه پیدا کرد و پس از انقلاب نیز همچنان ادامه یافت. نیری در این باره می گوید: «تا قبل از انقلاب، فعالیت گروه امدادی ما منظم، سازمان‌یافته و مخفی صورت می گرفت. پس از پیروزی انقلاب هم ما این روند را ادامه دادیم تا این که به طور رسمی حضرت امام، فرمان تاسیس کمیته امداد را صادر کردند.» بدین ترتیب فعالیت کمیته امداد پس از پیروزی انقلاب نیز ادامه پیدا کرد. این نهاد در دوران جنگ تحمیلی نیز اقدامات فراوانی انجام داد. به گفته نیری، در سال های ابتدایی جنگ تحمیلی، کمیته امداد یکی از پایه‌های اساسی پشتیبانی از جنگ بود. این کمیته همچنین کار اسکان و مراقبت از مهاجران جنگ را بر عهده داشت و تا قبل از تشکیل بنیاد شهید، کمیته امداد خانواده شهدا را تأمین می کرد.

■ **پایان یک عمر عشق‌ورزی به محرومان**

سیدرضا نیری همان مردی که بدون تردید برای یک عمر تلاش و مجاهدت، خلوص نیت و دستان خیرش، نمی توان واژه ای در خور پیدا کرد، اکنون هفت روز است که از دنیا فاصله گرفته است و در میان خیران و نیکوکاران جای خالی اش احساس می شود. بدون شک بسیاری از کودکانی که او را پدر خود می دانستند اکنون به واقع یتیم شده اند. اگر چه خیران بسیاری در ایران ما، یاری رسان نیازمندان هستند اما نبود نیری به عنوان پدر این جمع بزرگ، ضایعه ای است که به سختی می توان برای آن جایگزین پیدا کرد.

این مرد مبارز قدیمی و فعّال اجتماعی

رهبر انقلاب در پیام تسلیت شان به مناسبت درگذشت مرحوم نیری چنین فرمودند: درگذشت مرحوم سلالة السادات آقای حاج سید رضا نیّری رحمة‌ا... علیه را به خاندان گرامی و همه دوستان و همگامان این مرد مبارز قدیمی و فعّال اجتماعی تسلیت عرض می کنم. ایشان از دوران جوانی در فعالیت های مبارزاتی وارد و از آغاز پیروزی انقلاب در تلاش های گسترده اجتماعی و خدماتی فعال بودند. دامنه این فعالیت ها به بیرون از مرزهای کشور نیز کشیده می شد. مجموعه خیّرین سلامت از یادگارهای ارزنده ایشان است. رحمت و مغفرت الهی بر این انسان مجاهد و پرتلاش باد.

در گره گشایی از نیازمندان پیشگام بود

دکتر حسن روحانی: آن مرحوم با ایمان عمیق دینی و عشق به مردم و محرومان، در انجام اقدامات خیر خواهانه و گره گشایی از مشکلات نیازمندان پیشگام بود و در این زمینه کارنامه درخشانی برجای گذاشت که راهنمای عمل ارزشمندی برای پویندگان این مسیر خداپسندانه است.

نیری الگویی برای مسئولان است

آیت ا... موحدی کرمانی با تاکید بر خدمات ارزنده آقای نیری در راستای احقاق حق محرومان و برقراری عدالت در جامعه، مسئولان را به الگوپذیری از ایشان دعوت کرد و گفت: در یک جامعه اسلامی و دینی، مردم و مسئولان نباید به دنبال ثروت جمع کردن و مال افزایی باشند بلکه باید با حسن نیت کامل در راستای عدالت و کاهش محرومیت و فقر گام بردارند.

خدمت رسانی پاکبازانه به محرومان

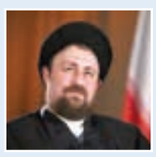

سید حسن خمینی: آن مرحوم از یاران صادق امام عظیم‌الشان مان در روزهای مبارزه بود. تلاش‌های خستگی ناپذیر ایشان در راه اندازی کمیته امداد امام و خدمت رسانی پاکبازانه ایشان به محرومان و مستضعفان، بی شک توشه گرانقدری برای آن مرحوم خواهد بود.

هیچ گاه احساس خستگی نمی کرد

محسن رفیق دوست: من در این ۵۵ سال، آنچه را که در شخصیت آقای نیری دیدم ایمان والا، تقوای الهی و مردم دوستی بوده است. ایشان برای خدمت به مردم هیچ گاه احساس خستگی نمی کردند و همیشه برای این کار آمادگی کامل داشتند. به نظر من هنرمند واقعی کسی است که در ۸۰ سالگی با ضعف بدنی برای خدمت به مردم خسته نمی شود.

خودش را وقف خدمت به دردمندان کرده بود

علی اکبر صالحی: مرحوم نیری توش و توان خویش را یکسره وقف خدمت به اسلام و ایران به ویژه دردمندان و فرودستان جامعه کرد و با تأسی به شیوه مرضیه پیشگامان نهضت اسلامی، تحقق اهداف بلند نظام اسلامی در حوزه عدالت اجتماعی را وجهه همت خویش قرار داد.

مستضعفان زیر تابوت من را بگیرند نه ثروتمندان

حجت‌الاسلام طباطبایی: مرحوم نیری همواره تأکید داشت «من دوست دارم پس از مرگم مستضعفان زیر تابوت من را بگیرند نه ثروتمندان». آقای نیری تأکید داشت که تا آخرین نفس از مستضعفان حمایت می کنم و همین طور هم بود؛ وی در مدتی که در حوزه سلامت کار کرد، نزدیک به ۳ هزار میلیارد تومان از خیران دریافت و به مستضعفان کمک کرد.